

Rådmann
Sentraladministrasjonen

Referanse
2022/987-1

Dato
15.02.2023

«Barnas behov i sentrum»

Plan for forebyggende arbeid i Flatanger
Lovfestet i barnevernloven § 3-1

Innhold

Innhold	2
1 Forord.....	3
2 Oppsummering og konklusjon	5
3 Bakgrunn og formål	5
3.1 Mål i reformen.....	5
3.2 Prioriterte forbedringsområder	6
4 Forutsetninger og begrensninger.....	6
4.1 Struktur for samarbeid	6
5 Mandat.....	7
6 Dagens avtale med vertskommunen.....	7
7 Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet	7
7.1 Overordnet mål	7
7.2 Eksisterende forebyggende tiltak.....	7
7.3 Ønsket situasjon i framtida	7
7.4 Hvordan skal etatene samarbeide?.....	8
7.5 Oppfølging over tid	8
7.6 Tidsplan for samordning av forebyggende tiltak.....	8
7.7 Strategi for helhetlig arbeid	8
8 Kilder og inspirasjon til forståelse	9
Vedlegg 1	10
Vedlegg 2	11
Vedlegg 3	12

1 Forord

Dette er en plan med formål å fylle kravene i barnevernreformen/plankravene i barnevernsloven og samtidig svare ut punkt 3 i Konsek Trøndelag IKS sin revisjonsrapport «Forvaltningsrapport – kommunens forebyggende innsats og oppfølging av barn og unge med utvidet risiko for rus og psykiske lidelser». Deres konklusjon er også kommunestyrets vedtak. Der heter det at rådmannen skal følge opp rapportens anbefalinger slik:

1. *Effektivisere arbeidet med å konkretisere strategier, mål og tiltak for å systematisk forebygge, fange opp og følge opp barn og unge med utsatt risiko for rus og psykiske lidelser.*
 2. *Arbeide videre for å få på plass løsning for kommunepsykolog*
 3. *Følge opp barneverntjenesten.*
- (Konsek rapport 22/28, kommunestyrevedtak 26.01.2023).*

Denne planen skal først og fremst peke på hvordan det skal samarbeides mellom etatene, inkludert barnevernet, for å oppnå målene i barnevernreformen. Mange kommuner har valgt å lage en plan for oppvekst – en oppvekstplan som favner videre enn denne planen. Det ønsker Flatanger også å gjøre. Men kommunen må ta det viktigste først, og det er å få på plass en struktur for samarbeid til barnas beste.

Kravet til samarbeid kommer blant annet fram i barnevernloven §3-2, 1. - 3. ledd:

«Barneverntjenesten skal samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gå barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal instans som skal ivareta samordningen (...)

Barneverntjenesten skal, i tillegg til å følge opp enkelte barn, samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere slik at barneverntjenesten og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift»

Barn og unges rettssikkerhet og sikkerhet for en god barndom er Flatanger kommunes siktemål med denne planen. Første skritt for å svare på denne oppgaven er å få på plass et godt samarbeid mellom de etatene, inkludert barnevernet, som skal jobbe for det beste for våre barn og unge.

Flatanger kommunes oppvekstplan kommer i samfunnsplanen som etter planen skal avsluttes i juni 2024.

Arbeidet med forebyggende plan i Flatanger har strukket seg over rundt sju måneder fra 1. august til februar/mars 2023.

Helsesykepleier Lena Rian Hågensen, barnevernspedagog Ola Kristian Høstland (ansatt ved Lauvsnes skole), helse- og omsorgssjef Liv Brønstad, oppvekstsjef Lovise Angen og planleder Hilde Tyldum Stordahl hadde jevnlig arbeidsmøter (ukentlig) i starten. Disse har utgjort en

kombinert arbeids- og styringsgruppe. Høstland kom inn i arbeidet litt uti prosessen. Planleder har ført planen i pennen. Innholdet har vært under løpende diskusjon i arbeids-/styringsgruppa. Fra januar 2023 har vi hatt dialog med nytilsatt leder for barnevernet i Namsos, Lene Jensen Viken.

Flatanger kommune har tatt initiativet til flere møter med barnevernet i Namsos både fysisk og på Teams for å få framdrift i planarbeidet:

- 9. september 2022: Fysisk møte i Namsos der Lena Rian Hågensen, Liv Brønstad, Hilde Tyldum Stordahl, Catrine Grongstad (Namsos) og Knut Storeide (Namsos) møtte.
- 18. oktober 2022: Møte på Teams: Lena Rian Hågensen, Ola Kristian Dahle Høstland, Lovise Angen, Liv Brønstad, Hilde Tyldum Stordahl, Catrine Grongstad og Lene Jensen Viken (Nytilsatt barnevernsleder, oppstart 15. november 2022).
- 6. januar 2023: Møte på Teams: Lovise Angen, Liv Brønstad, Hilde Tyldum Stordahl, Lena Rian Hågensen (siste del av møtet) og Lene Jensen Viken.

Det var planlagt et stormøte for å belyse utfordringene blant barn og unge i Flatanger i februar 2023. En rekke relevante aktører var invitert inkludert barnevernet, men dette ble avlyst.

Planleder har også hatt kontakt med statsforvalteren ved flere anledninger for å få avklaringer med hensyn til roller og arbeidsfordeling i det forebyggende arbeidet. Det finnes ikke en veileder for hvordan dette arbeidet skal legges opp, noe som gjør arbeidet tyngre enn nødvendig. En veileder der hensikten i loven er kort tolket ville gjort arbeidet i kommunen mer effektivt. Særlig opplever vi dette som en utfordring for kommuner som kjøper barnevernstjenester, og dermed naturlig ikke har daglig tilstedeværelse i kommunen som kjøper tjenesten.

Flatanger 15. februar 2023

2 Oppsummering og konklusjon

For å oppnå målene i reformen og kravene til planen, er Flatanger kommunes hovedgrep å innføre fast oppmøte for barnevernets representant i Flatanger. Hyppigheten av dette skal framgå i avtale (leveranseavtale) med vertskommunen. Det er også nødvendig at det utpekes en eller to i barnevernet som er Flatangers kontaktpersoner med hensyn til forebyggende arbeidet.

Flatanger kommune anser dette som et grunnleggende grep for å oppfylle kravene om samarbeid og samordning rundt forebyggende arbeid. Når dette er på plass vil det være naturlig å følge opp med en oppvekstplan, gjerne som en del av kommuneplanens samfunnsdel som etter planen skal behandles i kommunestyret i juni 2024.

Kommunens, PPTs og barnevernets «verktøykasser» for forebyggende arbeid er også en viktig del av denne planen, og ligger som vedlegg. Disse er å regne som en del av planen.

3 Bakgrunn og formål

Barnevernsreformen tredde i kraft 1.1 2022, og kommunene har med dette fått et bredere ansvar for barna i kommunen. Det er konkludert i en rekke evalueringer av barnevernet i Norge at ansvarsdelingen mellom stat og kommune kan føre til uforutsigbarhet i tilbudet og samhandlingsutfordringer. Det oppstår en gråsone når tjenester fordeles på flere myndighetsnivåer. Vi har flere eksempler på slik oppdeling, både innen skole og helse.

Flatanger kommune har i større grad enn andre kalt det en barnevernreform. Det kalles også oppvekstreform, og det kan være et godt begrep for framtida også i Flatanger. Bakgrunnen for at kommunen i arbeidet med reformen kalte det en barnevernreform var å holde fokus på barnevernets rolle i kommunens forebyggende arbeid, noe det har vært stort behov for. Konsek sin anbefaling pkt 3, som er vedtatt i kommunestyret 26.01.23 (se forordet), sier at vi skal følge opp barnevernstjenesten. I rapporten fra Konsek heter det blant annet:

«Med bakgrunn i barnevernstjenestens utfordringer, stiller revisor også spørsmål om kommunen har tilgang på tilfredsstillende barnevernfaglig kompetanse. Det er et tilfredsstillende samarbeid mellom tjenester internt i kommunen, men eksterne tjenester som barnevern og PP-tjenesten sin deltakelse er variabel.»

Vi velger derfor fremdeles å legge særlig vekt på barnevernet i arbeidet med denne reformen og planen.

3.1 Mål i reformen

Det overordnede målet i reformen er:

Flere barn skal få rett hjelp til rett tid, og tjenestetilbudet skal i større grad kunne tilpasses lokale behov (*Fellesnotat nasjonal koordineringsgruppe 18.12.2020*).

Endringene skal føre til at:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

3.2 Prioriterte forbedringsområder

I Notat fra nasjonal koordineringsgruppe for gjennomføring av barnevernreformen heter det blant annet som ett av fire hovedpunkter/innsatsområder at det er viktig med **god lokal forankring og styring for å nå målene i reformen.**

Da kommunen kjøper barneverntjenesten blir dette mer utfordrende enn for kommuner med egen barneverntjeneste, og oppgaven med planen må løses på annet måte enn i andre kommuner.

De tre andre innsatsområdene er: **Barnas behov i sentrum, tydelig ansvarsdeling mellom stat og kommune, utdanning og kompetanse.**

4 Forutsetninger og begrensninger

Barnevernet i Flatanger utføres i dag av Namsos kommune som Flatanger har et vertskommunesamarbeid med. Overhalla kommune kjøper også disse tjenestene av Namsos kommune.

Barnevernsreformen krever at det er et nært samarbeid mellom barnevernet og Flatanger kommune. Barnevernet er pålagt å rapportere for kommunestyret en gang i året. I tillegg kommer tertialrapporter.

For å lage en god plan og gjennomføre et godt arbeid i årene framover, kreves godt samarbeid. Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, og lager et klart skille mellom kommunalt og statlig barnevern. Blant annet gir det seg utslag i større kommunale utgifter til institusjonsplasser. Det kommunale barnevernet skal være tydelig til stede i det forebyggende arbeidet i kommunen. For kommuner som kjøper barnevernstjenester må dette samarbeidet være tydelig formulert, slik at det er en må-oppgave for barnevernet vårt å stille opp på lokale arenaer i Flatanger.

4.1 Struktur for samarbeid

En klar forutsetning for samarbeid mellom alle kommunens etater (inkl. barnevern) som har ansvar for forebygging blant barn og unge, er fysiske møter. Derfor er det et springende punkt at dette lar seg gjøre. Det gjelder både fastsatte møter der alle møtes i Flatanger, og møter rundt enkeltbarn. Dette løses ved å legge inn fast oppmøte i Flatanger, slik at relevante møter legges til disse dagene.

Disse møtene må være høyt prioritert av alle parter slik at de ikke utsettes på kort varsel. En møteplan med fast oppmøte for barnevernet i Flatanger er derfor vår overordnede plan for samarbeid. Ytterligere konkretiseringer rundt dette legges til helsesykepleier som er Flatanger kommunes kontaktperson på feltet. Disse eventuelle konkretiseringene legges løpende som vedlegg til denne planen.

Nevnte krav og presiseringer skal inn i leveranseavtale med vertskommunen.

5 Mandat

Barnevernloven pålegger kommunene å ha en plan for kommunens forebyggende arbeid, jf Lov om barneverntjenester § 3.1. Denne planen skal vedtas av kommunestyret selv.

Planen skal blant annet inneholde:

- Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
- Ansvarsfordeling mellom etatene
- Hvordan organiserer vi løsningen av oppgavene?
- Hvordan skal etatene samarbeide?

6 Dagens avtale med vertskommunen

Avtale med Namsos kommune vedtatt i kommunestyret 6. februar 2019.
Det mangler leveranseavtale (jf. Pkt 6. i avtalen)

Avtalen må revideres og leveranseavtalen må opprettes. Denne leveranseavtalen skal inneholde en tydelig kravspesifikasjon over hvilke tjenester Flatanger kommune kjøper av vertskommunen, inkludert spesifisering angående fysisk oppmøte i Flatanger.

7 Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

7.1 Overordnet mål

Flatanger kommune har som mål å begrense antallet alvorlige barnevernsaker i kommunen, og at kommunen i framtida vil gi våre barn og unge hundre prosent rettssikkerhet mht barnevernsloven. Forebyggende arbeid skal ha stort fokus i Flatanger.

7.2 Eksisterende forebyggende tiltak

Flatanger kommune har en rekke mulige tiltak å sette inn overfor barn og unge. Disse er samlet i kartleggingen «Tiltak og tjenester for barn, unge og familier i Flatanger kommune».

I denne oversikten er alle tiltak som kommunen har overfor barn og unge ramset opp. Oversikten er vedlegg til denne planen. Barnevernet og PPT inviteres også til å lage vedlegg til planen med sine forebyggende tiltak. Disse vedleggene innlemmes løpende (når de foreligger og evt. revideres) og blir en del av planen.

Slik det har vært til i dag, har barnevernet i liten grad prioritert forebygging grunnet ressurser.

I Flatanger er det helsesykepleier som er kommunens kontaktpunkt opp mot barn og unge som ønsker eller trenger bistand på ulike nivåer.

7.3 Ønsket situasjon i framtida

For Flatanger kommune er det overordnede tiltaket å opprette et godt samarbeid mellom aktuelle parter. Dette forutsetter jevnlig tilstedeværelse av barnevernet i kommunen.

Vi ønsker at alle forebyggende tiltak PPT, barnevernet og kommunens øvrige etater har, rettet mot barn og unge, skal ligge som vedlegg til denne planen. Vedleggene er å regne som en del av planen. Disse vedleggene oppdateres i takt med at tiltakene revideres eller endres.

Som sagt er fysiske møter mellom alle etater som jobber med barn og unge i Flatanger det overordnede grepet i denne planen for å oppnå målene i planen og i reformen. Som i Namsos, der PPT, barnevern og helsestasjonen er samlokalisert for blant annet å kunne samarbeide mer i det daglige, har Flatanger også dette behovet.

7.4 Hvordan skal etatene samarbeide?

Barnevernet og øvrige kommunale etater skal være likeverdige parter. Avtalene må for framtida være krystallklare med hensyn til innhold og ansvar. Samarbeid og tillitsbygging krever fysiske og jevnlig møter i Flatanger.

7.5 Oppfølging over tid

Flatanger kommune lager et årshjul for oppfølging av denne planen. Her skal det blant annet framgå kontrollmekanismer for kvalitetssikring og internkontroll, inkludert logg for barnevernets tilstedeværelse i Flatanger.

7.6 Tidsplan for samordning av forebyggende tiltak

Flatanger kommune forutsetter at denne planen er satt i verk og avtaler inkludert leveranseavtale er skrevet og er gyldig seinest pr. 1. januar 2024. Det forutsettes at alle kommunens relevante etater, barnevernet og PPT samarbeider for å samordne tiltakene de ulike etatene har med hensyn til forebygging blant barn og unge.

7.7 Strategi for helhetlig arbeid

Den overordnede strategien for å oppnå målet, er altså å legge til rette for et godt og nært samarbeid mellom alle som jobber med barn og unge i Flatanger.

Det faktum at barnevernet har kontor en drøy time unna kommunesenteret i Flatanger, skaper noen utfordringer for et jevnlig samarbeid. Dette vil søkes kompensert på denne måten:

- Flatanger kommune har en (eller to) fast kontaktperson i barnevernet.
- Kontaktpersonen(e) har fast kontordag i Flatanger.
- Barnevernet deltar i minimum fire fagmøter årlig, på generelt nivå der det diskuteres aktuelle tema. Deltakere vil være rektorer, barnehagestyrer, helsesykepleier, barnevernkontakt, evt. andre relevante aktører.
- Andre relevante møter barnevernet skal delta på, søkes lagt til den faste møtedagen barnevernet har i Flatanger.

8 Kilder og inspirasjon til forståelse

Kunnskapsgrunnlag for arbeid med barnevernsreformen, *Fellesnotat fra nasjonal koordineringsgruppe 18.12.2020*

Hva er barnevernsreformen?, *Bufdir*

Trøbbel i grenseflatene, *Fafo-rapport 2020:2*

Vertskommunemodellen i kommuneloven §28 a flg.(veileder), *Kommunal- og regionaldepartementet (udatert)*

Lov om barneverntjenester (barnevernloven)

Tilstandsrapport for barnevernstjenesten, *Namsos kommune 2022*

Flatanger kommunes innsats for barn og unge med utvidet risiko for rusmisbruk og psykiske lidelser, *revisjonsrapport fra Revisjon Midt-Norge SA 2022*

Vedtak i kommunestyret i Flatanger 26.01 2023, sak 2/23

Tilsynsrapporter ang barnevernet i Namsos (Midtre Namdal) fra statsforvalteren

Vedlegg 1

Flatanger kommunes verktøykasse for forebygging

Vedlegg 2

PPTs verktøykasse for forebygging i Flatanger

Vedlegg 3

Barnevernets verktøykasse for forebygging i Flatanger